

Izvedbene pretpostavke grafičkog oblikovanja časopisa studenata Informatologije Libros

Šimić, Stela

Undergraduate thesis / Završni rad

2011

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:682707>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-17**

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet

Preddiplomski studij Informatologije

Stela Šimić

**Izvedbene pretpostavke grafičkog oblikovanja časopisa studenata
Informatologije Libros**

Završni rad

Mentorica: izv.prof.dr.sc. Kornelija Petr Balog

Komentorica: Josipa Selthofer

Osijek, 2011.

Sažetak

Zadatak ovog rada je izraditi izvedbene pretpostavke grafičkog oblikovanja studentskog časopisa Libros. Razrada rada se sastoji od kratkog uvoda u sami dizajn preko kojeg se dolazi do uvoda u to što je grafički dizajn. Kako je dizajn publikacija dio grafičkog dizajna, u radu dolazimo do dizajna časopisa u kojemu se objašnjava koja je uloga dizajna u izdavaštvu časopisa i kako treba pristupiti samom grafičkom oblikovanju. Teorijski se objašnjavaju neki najvažniji elementi unutar dizajna časopisa: grid, tipografija, boje koje se koriste, nešto o elementima na naslovnici časopisa, fotografijama i slikama. Tema se dalje sužava konkretnije na studentske časopise gdje se uz pomoć analiziranja dizajna nekih primjeraka drugih studentskih časopisa traži najbolje rješenje za grafičko oblikovanje časopisa Libros. Preko definiranja funkcije časopisa Libros dolazi se do same razrade grafičkog uređenja časopisa. Pretpostavljen je izgled naslovnice, rubrika i ostalih stranica unutar časopisa, pretpostavljena je tipografija, boje i stilovi koji bi se mogli koristiti za tiskanu verziju časopisa. U radu je prema tome korak po korak opisan konačan izgled navedenih elemenata.

Ključne riječi: dizajn časopisa, grafičko oblikovanje, studentski časopis, libros

Sadržaj

Sadržaj.....	2
1. Uvod.....	3
2. Dizajn časopisa.....	4
2.1. Grid časopisa.....	4
2.2. Tipografija za časopise.....	5
2.3. Boje.....	7
2.4. Dizajn naslovnice.....	7
2.5. Fotografije i slike unutar časopisa.....	8
3. Studentski časopisi.....	9
3.1. Dizajn časopisa <i>Impact</i> i časopisa <i>Garnet & Black</i> i časopisa <i>Diskrepancija</i>	9
3.2. Razrada grafičkog rješenja časopisa studenata Informatologije Libros.....	10
3.2.1. Funkcija časopisa Libros.....	10
3.2.2. Grafičko oblikovanje časopisa Libros.....	11
3.2.2.1. Naslovnica.....	11
3.2.2.2. Tipografija za naslovnicu časopisa.....	12
3.2.2.3. Tipografija za sadržaj časopisa.....	12
3.2.2.4. Rubrike.....	13
3.2.2.5. Tipografija korištena u rubrikama.....	14
4. Zaključak.....	15

1. Uvod

„Dizajn je crtačka ili plastična skica ili model, većinom napravljena u svrhu estetskog oblikovanja industrijskih proizvoda i uporabnih predmeta. Pritom se u vidu moraju imati svojstva i oblik dizajniranih proizvoda.“¹

Dizajn je, ukoliko, vizualno oblikovanje. To je umjetnička i tehnička disciplina projektiranja objekata za masovnu industrijsku proizvodnju. Dizajn je uključen u sve oblike društvenog života kroz povezanost industrijske i informacijske proizvodnje i trgovine. Dizajn treba razlikovati od unikatnog oblikovanja umjetničkih objekata primijenjene umjetnosti. Naime, dizajn je usmjeren masovnoj industrijskoj proizvodnji proizvoda koji su namijenjeni svakodnevnom životu. Za dobar i učinkovit dizajn potrebna je analiza tržišta, odnosno potencijalnih korisnika i njihovih potreba jer se dizajn bavi utjecajem koji objekti imaju na ljude, a ne samim objektima. Dobar dizajn bi trebao privući potencijalnog korisnika tog objekta. Unutar dizajna postoje različite discipline kao što su industrijski dizajn, dizajn odjeće, namještaja, interijera i eksterijera, scenski dizajn, dizajn reklama, dizajn zvuka kao i grafički dizajn.²

Grafički dizajn je naziv za suvremenu komercijalnu grafiku i služi vizualnoj komunikaciji.

Grafički dizajn pretvara informacije u slikovni jezik pomoću pisma, boja i oblika. On obuhvaća: *promidžbenu grafiku* (kreiranje zaštitnih znakova, oglasa, plakata, prospekata, kataloga, pakiranja, izložbenih mjesta na sajmovima i sl., za naručitelje iz industrije, trgovine i medija), *pokretnu grafiku* (animirani filmovi rađeni najčešće za emitiranje na televiziji), *oblikovanje oglasa, pozivnica i sl. pomoću različitih tipova pisama, oblikovanje grbova, pečata, novčanica, poštanskih vrijednosnica i sl. i oblikovanje publikacija.*³

Dio grafičkog dizajna je, dakle, dizajn publikacija, među kojima i dizajn časopisa, što je i tema ovoga rada. Stoga je najprije potrebno objasniti što je to dizajn časopisa, čemu služi, na što treba obratiti pozornost pri grafičkom oblikovanju časopisa i kako najbolje realizirati ideju i misiju časopisa.

¹ Dizajn.//Leksikon umjetnosti:od pretpovijesti di danas./ Marianne Bernhard... [et al.] Rijeka: Extrade, 2001. str. 112.

² Usp. Dizajn.// Pojmovnik suvremene umjetnosti./ Šuvaković, Miško. Zagreb: Horetzky, 2005. str. 148.

³ Usp. Grafički dizajn.//Leksikon slikarstva i grafike/ urednik Lothar Altman. Zagreb: Begen, 2006. str. 220.-221.

2. Dizajn časopisa

Uloga dizajna časopisa je spajanje časopisa s čitateljima. Dizajner bi se trebao staviti u ulogu čitatelja kako bi razjasnio kakav bi časopis čitatelji željeli držati u rukama.⁴

Dizajn treba privući čitatelja, što se najprije postiže onime što je prvo uočljivo kod časopisa, njegovom naslovnicom, a potom čitavom publikacijom kroz stranice koje vuku čitatelja da nastavi čitati časopis. Vrlo je bitno da se u dizajnu postigne preglednost stranica časopisa, a to se može postići korištenjem vizualnih elemenata i arhitekturom stranice, dakle, veličinom slova, proredom, bojom, kontrastnim elementima i položajem slika. Svi ovi elementi trebaju logički voditi čitateljev pogled po stranici. Kako bi se istaknule najvažnije ideje u nekom tekstu, u dizajnu se koriste istaknuti citati, opisi slika, te prezentacija fotografija i ilustracija. Na ovaj način čitatelj može lakše saznati zanima li ga neki članak ili ne. Potrebno je da se dizajnom stvori časopisu prepoznatljivost i osobnost koji se dobivaju konzistentnim korištenjem elemenata dizajna u svrhu čitateljevog upoznavanja časopisa, te stjecanja udobnosti, prepoznatljivosti i povezanosti u stranicama publikacije.⁵

Cilj ovog rada je grafički oblikovati časopis studenata Informatologije Libros, a kako bi se to ostvarilo, potrebno je povesti računa o nekim pravilima i preporukama u dizajnu što se tiče odgovarajuće tipografije, dizajna naslovnice časopisa, boja koje se koriste u dizajnu časopisa, te fotografija i slika. Također, kako bi se dizajn što bolje osmislio, potrebno je promatrati dizajn drugih studentskih časopisa, uspoređivati ih i na temelju svega pronaći najbolje rješenje za dizajn.

2.1. Grid časopisa

Grid je temelj dizajna časopisa. Pruža osnovne postavke za organizaciju teksta i slika. Grid daje časopisu identitet i strukturu, no ne treba ga slijepo pratiti jer će to nepotrebno ograničiti dizajn. Potrebno je voditi računa o tome da grid bude dobar i za jednu stranicu, ali i za dvostruku. Kod grida je važno pažljivo određivanje margina gdje je uobičajeno da one budu veće na donjim i vanjskim rubovima grida, ali nije pravilo.⁶

⁴ Usp. Gnidovic, Gary; Bredding, Greg. Dizajn za časopise: smjernice za učinkovitu vizualnu komunikaciju. Magazine Training Institute, 2005. str. 15.

⁵ Gnidovic, Gary; Bredding, Greg. Navedeno djelo. str. 7.

⁶ Usp. Isto. str. 19.

2.2. Tipografija za časopise

Tipografija je jedinstven spoj umjetnosti i tehnike. Tipografija ima velik vizualan utjecaj, ali i funkcionalnu svrhu. „Cilj dobre tipografije je zadržati čitatelja u časopisu i učiniti mu iskustvo čitanja ugodnim kako bi ostao uz tekst i razumio njegov sadržaj.“⁷ U klasičnom izdavaštvu časopisa bilo je uobičajeno koristiti serifne fontove jer su oni najčitkiji kod dužih odlomaka. No, modernija literatura često promovira i neserifne fontove. Časopisi često kombiniraju serifne i neserifne fontove na stranici, serifna slova za tekst članka, a neserifna za naslove i zaglavlja.⁸

Postoji nekoliko principa dobre tipografije. Jedan od njih je *čitljivost*. Dobra čitljivost ima veze s jednostavnošću čitanja i vrlo je bitno da tipografija ne zamara čitatelja.⁹ Postoje dva pravila koja kod tipografije ne smijemo zaboraviti. Prvo je da postoje simboli koji su nastali korištenjem boje ili tinte, a drugo je da postoji prazan prostor (pozadina) na kojoj se nalazi taj simbol. Stoga je potrebno paziti na kontrast između samih simbola i pozadine, jer taj kontrast čini čitanje lakšim ili težim. Potrebno je paziti na kontrast boja kako čitanje ne bi bilo otežano i kako ne bi došlo do toga da čitatelj lako odustane od čitanja nekog teksta ili članka. Posebno treba paziti s bojama, ali je potrebno biti oprezan i pri crno-bijelim kombinacijama.¹⁰ Najčitljivije kombinacije su redom: crno na žutom, zeleno na bijelom, crveno na bijelom, plavo na bijelom, bijelo na plavom, crno na bijelom, žuto na crnom, bijelo na crvenom, bijelo na zelenom, bijelo na crnom, crveno na žutom, zeleno na crvenom, crveno na zelenom. Također treba biti pažljiv kako bi se tekst dobro vidio i kada se za podlogu tekstu koristi neka fotografija ili slika.¹¹

Ono što je još bitno kod teksta je i oblik slova koji isto utječe na brzinu i lakoću čitanja. Bitno je namještanje proreda, veličine i dužine retka. Veličina proreda ovisi o broju stupaca u koji raspoređujemo tekst članka. Što su stupci uži prored bi trebao biti veći kako bi čitatelj mogao lako prijeći iz jednog stupca u drugi.¹²

⁷ Gnidovic, Gary; Breeding, Greg. Navedeno djelo. str. 23.

⁸ Linotype. URL: <http://www.linotype.com/2227/bookmagazinefonts.html> (2010-08-10)

⁹ Usp. Gnidovic, Gary; Breeding, Greg. Navedeno djelo. str. 24.

¹⁰ Usp. Frost, Chris. Designin for newspapers and magazines. URL:

http://books.google.hr/books?id=PfUtuuARSSUC&pg=PA82&dq=typography+magazines&hl=hr&ei=5tRiTikdBdDr4gbmvJzKCg&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=3&ved=0CDUQ6AEwAg#v=onepage&q=typography%20magazines&f=false str. 83.-84. (2011-08-11)

¹¹ Valdec, Dean. Tipografski priručnik, 2008. URL: <http://www.scribd.com/doc/9090658/Tipografskiprirucnik> (2010-08-10)

¹²Usp. Frost, Chris. Navedeno djelo. str. 82.-86.

Osim čitljivosti važno je stvoriti *poredak* na stranici časopisa tako da ona ima tri osnovna nivoa informacija, a to su: ono što privlači pažnju (najuočljivije), ono što objašnjava i sam tekst. Korištenje *kontrasta* među tipografskim elementima služi kako bi se postigla vizualna dinamika i hijerarhija u tekstu. Za postizanje kontrasta koristimo:

- veličinu (oko uvijek prvo zamjećuje veće elemente),
- jačinu (teži i tamniji elementi),
- boje (ona boja koja strši privući će pažnju),
- naglašavanje (ako je tekst većinom uspravan, kurziv će se istaknuti),
- oblik slova (serifna prema neserifnim slovima).¹³

Kako bi se održala prepoznatljivost časopisa potrebno je u upotrebi određene tipografije ostati dosljedan iz članka u članak, iz broja u broj, uz to da se mijenjaju samo neki elementi.¹⁴

Postoji nekoliko tipografskih elemenata: osnovni tekst, naslovi, podnaslovi, međunaslovi, potpisi, opisi, izvadci.¹⁵

Pri odabiru fonta za glavni tekst treba obratiti pažnju na to da bude neutralan i da ne privlači pozornost sam na sebe, ako je u tekstu ipak bitno nešto posebno naglasiti, za to se upotrebljava sekundarni font. Jedan od vrlo popularnih fontova koji se upotrebljavaju za test članaka u časopisima je Garamond. To je klasičan font koji se može lako čitati čak i na duža vremenska razdoblja.¹⁶

Ono što na članke skreće najveću pažnju su njihovi *naslovi*. Stoga je bitno da su oni posebno istaknuti i da imaju lako čitljiv font. Font naslova bi trebao odražavati narav članka, te bi trebao biti kompatibilan s fotografijama i slikama u tekstu. *Podnaslove* treba čitati povezano s naslovom i obično su smješteni iza samih naslova. Njihova svrha je čitatelju pružiti dodatno, jasno obrazloženje naslova. *Međunaslovi* služe kako bi zainteresirali čitatelja i kako bi se on zadržao na tekstu. Daju kratke informacije o tome što se nalazi dalje u tekstu. Tipografija za međunaslove može biti dosljedna kroz cijeli časopis, ali se također može mijenjati iz članka u članak ovisno o pristupu časopisa. *Potpisi* se mogu koristiti na dosljedan način kroz publikaciju, a mogu se tretirati i zasebno u svakom članku. Odabir načina potpisa određuje koliko važnosti časopis pridaje autorovom imenu. Kod *opisa* fotografija i slika potrebno je paziti na kontrast opisa prema tekstu kako ga čitatelji ne bi zamijenili s ostatkom teksta. *Izvadci* teksta trebaju biti

¹³ Usp. Gnidovic, Gary; Bredding, Greg. Navedeno djelo. str. 23.-24.

¹⁴ Usp. Isto.

¹⁵ Usp. Isto. str. 26.-27.

¹⁶ Usp. Isto. str. 24.

kratki kako ih čitatelji ne bi preskočili. Oni su potrebni jer djeluju kao verbalne ilustracije iz teksta koje zadržavaju pažnju, ali i uvode čitatelja u članak. Izvadci trebaju biti u kontrastu prema ostalom tekstu kroz korištenje boja, veličine fonta, jačine ili stila.¹⁷

2.3. Boje

Boja sa sobom nosi neke emocionalne tonove i ima utjecaj na to kako se čitatelj osjeća. Pri odabiru boja dosta može pomoći znanje o psihologiji boja. Suzdržljivost u korištenju boja poboljšava identitet časopisa. Potrebno je odabrati dominantnu boju koja će biti prepoznatljiva.¹⁸

2. 4. Dizajn naslovnice

Naslovna stranica je primarna stvar koja privlači čitatelja prema časopisu. Od elemenata dizajna naslovnice slika na naslovnici je prvo što čitatelj primijeti. Zatim primjećuje logotip, pa primarni naslov, sekundarne tekstove, opise, tzv. „eyebrow line“, „tagline“ i „utilities“.¹⁹

Primarna slika je dominantni element svakog dizajna naslovnice. Slika mora biti primamljiva i različita, vezana uz temu broja, ali također treba biti primjerena svrsi i stilu časopisa. *Logotip* predstavlja naslov časopisa. Logotip mora biti dovoljno različit da se ističe, ali i dovoljno jednostavan kako bi bio fleksibilan za korištenje. *Primarni naslov* je najuočljivija tipografska pojava na naslovnici. U većini slučajeva primarni naslovi bi se trebali odnositi na sliku na naslovnici i obećati čitatelju nešto novo i važno. *Sekundarni naslovi* su vrlo važan komunikacijski alat jer vode čitatelja kroz ostale istaknutije teme broja. Sekundarni tekstovi se često uopće ne koriste na naslovnici časopisa. Također s mogu koristiti *opisi* osoba i mjesta na naslovnici, no s time treba biti pažljiv jer oni mogu naslovnici dati ili više vrijednosti ili dodati nepotreban metež. *Eyebrow line* se nalaze uglavnom iznad logotipa. To su kratki i jasni tekstovi koji daju čitateljima brz uvid u sadržaj časopisa. *Tagline* su smješteni ispod logotipa. To je kratak i sažet tekst koji služi kao podsjetnik na svrhu časopisa.²⁰

¹⁷ Usp. Gnidovic, Gary; Breeding, Greg. Navedeno djelo. str. 26.-27.

¹⁸ Usp. Isto. str. 8.

¹⁹ Usp. Isto. str. 39.

²⁰ Usp. Isto. str. 40.-43.

2.5. Fotografije i slike unutar časopisa

Fotografije su potrebne jer daju stranici emociju i dinamiku. Fotografije i slike u časopisu služe kao nadopuna riječima, a često imaju podjednako važnu ulogu i riječi i slike. Riječi ponekad objašnjavaju slike, ali i obratno, slike ponekad pojašnjavaju tekst, pričajući priču na način koji je vizualno privlačan. Korištenje slika je važan alat u privlačenju čitatelja časopisu.²¹

Nadalje su opisani neki odnosi elemenata dizajna sa slikama u časopisu:

Naslovi privlače pažnju na sadržaj nekog članka, ili ako je na naslovnici, na sadržaj časopisa. Naslov i slika mogu komunicirati istu poruku kako bi što bolje vizualno opisali neki tekst, ali je uobičajeno i komuniciranje različitih poruka što ponekad također privlači pažnju čitatelja. *Podnaslovi* služe kao most između naslova i slike tako što pojašnjavaju što čitatelj može očekivati od članka. *Opisi* su često najčitaniji dijelovi časopisa. Oni pružaju informacije koje opisuju, označuju ili identificiraju slike. Sami *tekst* članka je primarna poruka i trebao bi biti prikazan što je čišće moguće. Slike se trebaju upotrebljavati samo kad je to primjereno. Koriste se da organiziraju priču ili da stvore vizualnu privlačnost. Treba paziti da previše ne skreću pozornost s teksta članka.²²

Kada se u dizajnu časopisa spajaju riječi i slike kako bi se stvorile verbalne i vizualne poruke, treba voditi računa o dva izazova koja treba riješiti, a to su sadržaj i forma. *Sadržaj* je namjera poruke. Ovdje treba voditi računa o tome kako spojiti riječi i slike da bi pojačale i objasnile jedna drugu kako bi proizvele jasnu i dosljednu komunikaciju. *Forma* se odnosi na razmještaj grafičkog prostora. Ovdje treba voditi računa o tome kako spojiti riječi i slike u privlačnu kompoziciju.²³

Vrsta fotografije ima važnu ulogu u identifikaciji časopisa. Kakav je i kome je namijenjen. Tako se recimo dinamičan i progresivan stil fotografija koristi u časopisima orijentiranim na mlade i okrenut budućnosti, dok se doslovan, blag i konzervativan stil ilustracija koristi u časopisima koji su više okrenuti tradiciji.²⁴

²¹ Usp. Gnidovic, Gary; Bredding, Greg. Navedeno djelo. str. 29.

²² Usp. Isto.

²³ Usp. Isto. str. 30.-31.

²⁴ Usp. Isto. str. 8.

3. Studentski časopisi

Studentski časopisi izdaju se kako bi se studentima približila događanja, programi, koji se događaju na fakultetu i vezano uz fakultet i studente koji ga pohađaju, ali također mogu služiti i za neke nevezane teme koje su aktualne među mladima i koje su aktualne u svijetu. Pošto je ovakav časopis prvenstveno namijenjen mladima poželjno je da dizajn bude dinamičan i zanimljiv, no pošto je studentski ipak bi trebao biti umjeren i pratiti nekakav kontinuitet.

U ovom radu zadatak je osmisliti jedan takav prigodan dizajn za studentski časopis. Stoga, najprije je potrebno proučiti poneki dizajn drugih studentskih časopisa. Za primjer uzeta su tri takva časopisa. Prvi je *Impact*, službeni studentski časopis sveučilišta Nottingham, drugi je *Garnet & Black*, studentski časopis sveučilišta South Carolina, a treći je *Diskrepancija* studentski časopis kluba studenata sociologije *Diskrepancija* s filozofskog fakulteta u Zagrebu.

3. 1. Dizajn časopisa *Impact*, časopisa *Garnet & Black* i časopisa *Diskrepancija*

Ono što je prvo uočljivo kod časopisa *Garnet & Black*²⁵ je da se u dizajnu puno koriste različiti oblici tekstualnih okvira koji daju posebno zanimljiv i atraktivan izgled časopisu. Dizajner koristi mnoštvo različitih boja i oblika. Nadalje što je vrlo uočljivo jest da se u časopisu koristi mnoštvo različite tipografije za naslove i podnaslove. Gotovo svaki naslov članka ili teme koja se obrađuje ima drugačiju tipografiju. Kod glavnog, osnovnog teksta koristi se isti serifni font kroz cijelu publikaciju i poravnat je obostrano. Kod ovog časopisa nema jasno odvojenih rubrika, već je svaki, članak, odnosno tema uređena na drugačiji način. Kroz *Garnet & Black* ne pojavljuje se ujednačenost dizajna, već je sve vrlo dinamično i gotovo svaka stranica donosi nešto novo. Općenito, koristi se puno različitih elemenata, oblika, boja, fontova te slika i fotografija.

*Impact*²⁶ pak ima ujednačeniju tipografiju. Teme koje su važnije, odnosno one koje su tema broja nalaze se u sredini časopisa i za njih se koristi upečatljivija tipografija naslova i razlikuju se jedna od druge. Kod ostalih članaka, naslovi, podnaslovi i potpisi (imena autora) svugdje su iste boje i korišten je isti font. Kod glavnog, osnovnog teksta koristi se isti neserifni font kroz cijelu publikaciju i poravnat je u lijevo. Kroz rubrike časopisa koriste se isti elementi dizajna

²⁵ Garnet & Black. URL:http://issuu.com/garnetandblack/docs/garnet_black_summer2010?viewMode=magazine

²⁶ Impact. URL: http://issuu.com/impact_magazine/docs/203_issuu/1

samo što se za svaku rubriku koristi neka druga boja. *Impact*, za razliku od *Garnet & Black*, puno je ujednačeniji i iz broja u broj je prepoznatljiv i koristi iste elemente, tipografiju i boje, dok mu odudaranje od monotonije i dinamiku daju glavne teme broja koje nose uvijek nov i zanimljiv dizajn.

Diskrepancija je studentski časopis za društveno humanističke teme. Časopis objavljuje originalne autorske radove i prijevode, te prikaze i recenzije. Dizajn je vrlo ograničen i rađen je više kao znanstveni časopis zbog prirode članaka koji su pisani po određenim pravilima. Tipografija je stoga kroz cijeli časopis ista za naslove, potpise, međunaslove i osnovni tekst koji je pisan u dva stupca. Ne koriste se boje, uglavnom nema fotografija ni grafičkih oblika. Časopis se sastoji od četiri rubrike koje su naznačene na posebnoj stranici prije prelaska u novu rubriku. Osim glavne slike, na naslovnici se nalazi samo naziv časopisa, odnosno logo i opis časopisa te stoga nema nikakvog uvida u ono što se nalazi unutar časopisa.

3. 2. Razrada grafičkog rješenja časopisa studenata Informatologije Libros

U ovom dijelu rada razrađuje se grafičko rješenje časopisa studenata Informatologije Libros, a poslije zaključka u dijelu „Prilog“ priložen je primjerak kako bi časopis mogao izgledati. Prilog se sastoji od naslovnice časopisa, stranice sa sadržajem, te nekoliko članaka iz nekoliko rubrika časopisa.

3. 2. 1. Funkcija časopisa Libros

Libros je časopis studenata Informatologije s Filozofskog fakulteta u Osijeku. Časopis Libros izlazit će dva puta godišnje, odnosno jednom u semestru, u online verziji putem besplatnog OJS sustava. Izlazit će i tiskana verzija jedanput godišnje kao kombinirano izdanje dva navedena broja. Časopis sadržava rubrike čiji se sadržaj može opisati ovim riječima: stručne aktivnosti, predstavljanje studenata, preporuke, studentske aktivnosti, tema broja te priča u nastavcima.²⁷ Časopis je zamišljen kao sredstvo koje će osigurati bolju informiranost, te kulturno i stručno

²⁷ Usp. LIBROS: klub studenata informacijskih znanosti. URL:

http://oziz.ffos.hr/libros/index.php?option=com_content&view=article&id=57&Itemid=34 (2010-08-24)

obrazovanje studenata Filozofskog fakulteta u Osijeku. Studentima Informacijskih znanosti časopis Libros je sredstvo koje će omogućiti razmjenu iskustava, ideja i inicijativa.²⁸

Definiranjem funkcije časopisa studenata Informatologije Libros može se pretpostaviti kakav bi izgled časopisa mogao biti. Pošto se obrađuju teme vezane uz studente i njihove aktivnosti i pošto takvi članci nisu ograničeni pravilima pisanja, najbolje je časopis urediti tako da privlači pozornost skupini kao što su studenti kroz šarenilo boja, slika/fotografija, tipografije i oblika.

3. 2. 2. Grafičko oblikovanje časopisa Libros

Zadatak rada ne donosi konačan i završni izgled časopisa, već definiranu tipografiju, boje i oblike koji će se pojavljivati u svakom broju. Grid je podijeljen u dva stupca prema kojima se raspoređuju elementi. Kroz „master“ stranice prikazani su osnovni elementi koje će sadržavati, naslovnica, stranica sa sadržajem i pojedine rubrike. Kako rubrike nisu točno definirane ali najvjerojatnije će ih biti šest, idejno rješenje se sastoji od sedam rubrika gdje se višak može izostaviti. Također, korišteni su zamjenski tekstovi koji se mogu zamijeniti odgovarajućim. Nadalje, definirani su tipografski stilovi za naslove na naslovnici, naslov rubrike i glavnih naslova u pojedinoj rubrici, za podnaslove, autora odnosno potpis, međunaslove, izvadke iz teksta, paginaciju, sadržaj i osnovni tekst.

3. 2. 2. 1. Naslovnica

Zadatak rada ne donosi konačan izgled naslovne stranice za određeni broj, već elemente koji će se uz male izmjene uvijek pojavljivati na naslovnoj stranici časopisa. Izrađena je „master“ stranica koji sadrži neke osnovne elemente. Prije svega tu je logo časopisa Libros koji je postavljen na lijevom vrhu stranice. Ispod loga se nalazi linija ispod koje je navedeno kojem sveučilištu časopis pripada. Ispod toga je još jedna linija ispod koje se nalazi podatak o broju časopisa. Linije su u sivom tonu (R:93 G:113 B:98) i debljine 1.0 pt. Na dnu stranice nalazi se prostor koji je predviđen za glavnu temu broja, odnosno za primarni naslov na naslovnici koji se

²⁸ Usp. LIBROS: klub studenata informacijskih znanosti. URL:

http://oziz.ffos.hr/libros/index.php?option=com_content&view=article&id=57&Itemid=34 (2010-08-24)

sp. Isto.

ističe veličinom slova. Predviđeno je da se ispod glavnog naslova na naslovnici nalazi nekoliko sekundarnih naslova poredanih horizontalno u jednom redu odvojeni uspravnim linijama. Prostor za glavnu fotografiju nije definiran jer on ovisi o vrsti i obliku određene fotografije.

3. 2. 2. 2. Tipografija za naslovnicu časopisa

Tekst datuma i broja časopisa

Porodica fonta: Verina Sans Mono Regular, korišteni tiskani znakovi

Veličina znakova: 11 pt

Boja fonta: crna (C:0% M:0% Y:0% K:0%)

Naslovi za naslovnicu

Porodica fonta: Bernard MT Condensed Regular; korišteni tiskani znakovi

Veličina znakova: 45 pt , glavni naslov uvećan na 55.0 pt

Boja fonta: sivi ton(R:93 G:113 B:98), narančasti ton (R:248 G:91 B:0) i bijela (C:0% M:0% Y:0% K:0%) –ovisno o pozadini na kojoj se naslovi nalaze

3. 2. 2. 3. Tipografija za sadržaj časopisa

Naslov sadržaja

Porodica fonta: Verina Sans Mono Regular

Veličina znakova: 60.0 pt

Boja fonta: ton narančaste (R:248 G:91 B:0)

Broj stranice

Porodica fonta: Verina Sans Mono Regular

Veličina znakova: 26.0 pt

Boja fonta: crna (C:0% M:0% Y:0% K:0%)

Tekst sadržaja

Porodica fonta: Verina Sans Mono Regular

Veličina znakova: 12.0 pt

Boja fonta: ton narančaste (R:248 G:91 B:0)

3. 2. 2. 4. Rubrike

Izrađeno je četrnaest „master“ stranica za rubrike. Za svaku rubriku izrađena su dva „mastera“, jedan za lijevu stranicu i jedan za desnu stranicu. Kroz svaku rubriku protežu se isti elementi, a razlikuju se jedino po bojama koje variraju od različitih tonova narančaste i zlatne, preko sivih do zelenih nijansi. Lijeva stranica svake rubrike sadrži dvije linije debljine 2.0 pt. Jedna linija je postavljena u gornjoj margini pružajući se kroz cijelu stranicu, a druga u lijevoj margini pružajući se do malo više od pola stranice. Iznad gornje linije nalazi se tekstualni okvir koji nosi naziv rubrike. Desna stranica svake rubrike također sadrži dvije linije od kojih je jedna postavljena u gornju marginu, a druga u desnu. Linije se pružaju kroz svaku rubriku, a razlikuju se po bojama.

Boje po rubrikama:

Rubrika 1: ton narančaste (R:248 G:91 B:0)

Rubrika 2: ton crvene (R:95 G:0 B:8)

Rubrika 3: ton zlatne (R:103 G:39 B:0)

Rubrika 4: ton sive (R:105 G:105 B:105)

Rubrika 5: ton sive (R:93 G:113 B:98)

Rubrika 6: ton zelene (R:25 G:199 B:0)

Rubrika 7: ton zelene (R:57 G:144 B:56)

Ispod linije u gornjoj margini nalazi se pravokutni oblik crne boje koji se pruža duž cijele linije. U svakoj rubrici koristi se ista tipografija, ali je različite boje, a naslov rubrike je identične boje kao i linije koje predstavljaju pojedinu rubriku. Na dnu „mastera“ nalazi se tekstualni okvir u koji su smješteni brojevi stranica časopisa. Na lijevoj „master“ stranici u tekstualnom okviru za paginaciju koji je s lijeve strane najprije se pojavljuje broj stranice, a njemu s desne strane nalazi

se naziv časopisa „LIBROS“. Na desnoj „master“ stranici tekstualni okvir za paginaciju je s desne strane, a poredak broja stranice i naziva časopisa je obrnut nego na lijevoj stranici.

3. 2. 2. 5. Tipografija korištena u rubrikama

Glavni naslovi

U stilovima se nalazi sedam različitih glavnih naslova, za svaku rubriku po jedan. No, tipografija i znakovi su svuda isti, a jedino što se mijenja je boja fonta. Korišteni su besplatni fontovi koji se nalaze u slobodnom pristupu na web-u.

Porodica fonta: 60Sekuntia Regular

Veličina znakova: 45.0 pt

Boja fonta: identična kao i boja elemenata pojedine rubrike

Podnaslovi

Izrađeno je sedam različitih podnaslova i to za svaku rubriku po jedan. Tipografija je svugdje ista ali se razlikuje po boji.

Porodica fonta: Punk`snotdead

Veličina znakova: 32.0 pt

Boja fonta: identična kao i boja elemenata pojedine rubrike

Međunaslovi

Predviđeno je da međunaslovi budu isti kroz cijeli časopis.

Porodica fonta: URWGothicLRem Regular

Veličina znakova: 11.0 pt

Boja fonta: ton sive (R:10 G:10 B:10)

Potpisi

Predviđeno je da potpisi odnosno imena autora budu isti kroz cijeli časopis, osim što se, zbog čitljivosti, boja može mijenjati ovisno o boji pozadine na kojoj se potpis nalazi.

Porodica fonta: Verina Sans Mono Regular

Veličina fonta: 15 pt

Izvadci iz teksta

Predviđeno je sedam izvadaka od kojih je svaki za jednu rubriku. Imaju istu tipografiju, ali se razlikuju po boji znakova. Boje su pak identične bojama iz glavnih naslova pojedinih rubrika.

Porodica fonta: URW Gothic L Rem Regular

Veličina znakova: 15.0 pt

Paginacija

Postoje dva stila paginacije, jedan je za lijevu, a drugi za desnu stranicu. Razlikuju se samo po poravnanju teksta.

Porodica fonta: Verina Sans Mono Regular

Veličina znakova: 13.0 pt

Boja fonta: ton sive (R:46 G:46 B:46)

Osnovni tekst

Porodica fonta: Nimbus San L Regular

Veličina znakova: 9.0 pt

Boja fonta: crna (C:0% M:0% Y:0% K:0%)

Opis slike

Porodica fonta: Verina Sans Mono Regular

Veličina znakova: 8.0 pt

Boja fonta: crna (C:0% M:0% Y:0% K:0%)

4. Zaključak

Uloga, odnosno funkcija studentskog časopisa Libros je da navedeni časopis služi studentima Informatologije Filozofskog fakulteta u Osijeku kao informacijsko pomagalo. Pošto je u središtu njihova obrazovanja upravo informacija i pružanje informacije, tako je i osmišljeno informacijsko pomagalo koje će ih najbolje približiti djelovanju studija, događanjima, stručnim i znanstvenim skupovima, onome čime se drugi studenti (kolege) bave, kako oni proživljavaju studentske dane, o profesorima i slično. Dakle, časopis Libros namijenjen je mladim ljudima koji žele informacije o navedenim stvarima doživjeti kroz oči i osjete svojih kolega. Pošto je časopis Libros vezan uz sam Odsjek za informacijske znanost, pokušalo se što više pratiti već postavljeni vizualni identitet koji je vidljiv na mrežnim stranicama spomenutog Odsjeka. Korištenjem tonova sive i tonova narančaste boje u većoj količini nego drugih boja, pokušao se stvoriti nekakav identitet i prepoznatljivost časopisa. Korištene su nijanse kako časopis ne bi dobio preozbiljan ton jer se ipak radi o časopisu za studente, dakle, mladu populaciju. Također, upotrebljavane su u velikoj količini i druge boje, kao što su nijanse zelene, zlatne i tamnocrvene boje kako bi se izbjegla monotonija prouzrokovana korištenjem narančastih i sivih nijansi.

Grid je podijeljen u dva stupca, no kako se programom Scribus koriste tekstualni okviri, omogućena je velika fleksibilnost i varijacije u broju i veličini stupaca od članka do članka te su stoga u većini slučajeva korišteni tekstualni okviri koji su časopisu dali dinamičnost i izgled razigranosti.

Kod tipografije za osnovni tekst korištena su naserifna slova. Napravljeno je više stilova osnovnog teksta koji se razlikuju po bojama (crna, bijela i narančasta), u slučaju korištenja drugačije podloge za tekst. Tipografija za naslove je ista kroz različite rubrike, ali se razlikuju po bojama. Isto pravilo vrijedi i za podnaslove i izvatke iz teksta dok je tipografija za ime autora, međunaslove, paginaciju, opise slika i fotografija kroz cijeli časopis ista. Naslovi pojedinih rubrika su kompatibilni sa izvadcima iz teksta pojedinih rubrika i sa osnovnim elementima rubrike pa tako i sa samim naslovom članka kojem pripadaju. Taj efekt postignut je korištenjem iste boje znakova i elemenata u pojedinim rubrikama.

Poredak, odnosno hijerarhija u članku, pokušala se postići korištenjem kontrasta, najviše različitim veličinama naslova koji su najuočljiviji, podnaslova i izvadaka iz teksta te samog osnovnog teksta. Hijerarhija se pokušala postići i korištenjem boje za naslov, podnaslov i izvatke iz teksta jer ona privlači pažnju pokraj osnovnog teksta.

Na naslovnici časopisa istaknut je logo u gornjem dijelu stranice. Napravljena su dva stila za naslove, jedan koji predstavlja neku od tema iz određene rubrike (sekundarni naslovi) i drugi koji predstavlja glavni naslov na naslovnici (primarni naslov), odnosno temu broja (veći font).

Konačno, dakle, određena je tipografija za svaki dio časopisa, neki osnovni oblici koji se koriste kroz rubrike i osnovne boje koje će se koristiti u dizajnu časopisa. Ovim radom utemeljene su izvedbene pretpostavke grafičkog oblikovanja časopisa studenata Informatologije Libros. Izvedene su osnovne ideje kako bi časopis mogao izgledati, a da zadrži identitet i bude vizualno prepoznatljiv kao časopis studenata s Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku.

Prilog

Literatura

Dizajn.//Leksikon umjetnosti:od pretpovijesti di danas./ Marianne Bernhard... [et al.] Rijeka: Extrade, 2001. str. 112.

Dizajn.// Pojmovnik suvremene umjetnosti./ Šuvaković, Miško. Zagreb: Horetzky, 2005. str. 148.

Frost, Chris. Designin for newspapers and magazines. URL:

http://books.google.hr/books?id=PfUtuuARSSUC&pg=PA82&dq=typography+magazines&hl=hr&ei=5tRiTIKdBdDr4gbmvJzKCg&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=3&ved=0CDUQ6AEwAg#v=onepage&q=typography%20magazines&f=false str. 83.-84.

Garnet & Black. URL:

http://issuu.com/garnetandblack/docs/garnet_black_summer2010?viewMode=magazine

Gnidovic, Gary; Breeding, Greg. Dizajn za časopise: smjernice za učinkovitu vizualnu komunikaciju. Magazine Training Institute, 2005. str. 15.

Grafički dizajn.//Leksikon slikarstva i grafike/ urednik Lothar Altman. Zagreb: Begen, 2006. str. 220.-22

Impact. URL: http://issuu.com/impact_magazine/docs/203_issuu/1

LIBROS: klub studenata informacijskih znanosti. URL:

http://oziz.ffos.hr/libros/index.php?option=com_content&view=article&id=57&Itemid=34
(2010-08-24)

Linotype. URL: <http://www.linotype.com/2227/bookmagazinefonts.html> (2010-08-10)

Valdec, Dean. Tipografski priručnik, 2008. URL:

<http://www.scribd.com/doc/9090658/Tipografskiprirucnik> (2010-08-10)